

Tekniikan ja liikenteen ala

**OPETUSSUUNNITELMA, 180 osp
VERHOILU- JA SISUSTUSALAN PERUSTUTKINTO
Verhoilun osaamisala**

VERHOILIJA

Tämä opetussuunnitelma on voimassa Salpauksessa 1.8.2015

Käsittelyt:

Salpauksen ammattiosaamisen toimikunta:

25.5.2015,

8.11.2016 (Yrityksessä toimiminen ja yritystoiminnan suunnittelu -tutkinnon osat, voimassa 1.1.2017 alkaen),

13.12.2016 (Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen -tutkinnon osa, voimassa 1.1.2017 alkaen)

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

SISÄLLYSLUETTELO

1 VERHOILU- JA SISUSTUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATTIALAN KUVAUS JA ARVOPERUSTA, TAVOITTEET, TUTKINNON MUODOSTUMINEN JA ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	2
1.1 Alan kuvaus ja arvoperusta	2
1.2 Perustutkinnon tavoitteet	2
1.3 Perustutkinnon muodostuminen	2
1.4 Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona.....	2
1.5 Elinikäisen oppimisen avaintaidot.....	2
2 VERHOILU- JA SISUSTUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	4
2.1 Verhoilun osaamisalan, verhoilija, pakolliset tutkinnon osat, 85 osp	4
2.1.1 Ompelu, 20 osp	4
2.1.2 Pehmustaminen, 25 osp	5
2.1.3 Verhoilu, 40 osp.....	6
2.2 Verhoilun osaamisalan, verhoilija, valinnaiset tutkinnon osat 50 osp	7
2.2.1 Teollinen verhoilu, 35 osp	8
2.2.2 Kalustoverhoilu, 15 osp	9
2.2.3 Perinteinen verhoilu, 35 osp	10
2.2.5 Ajoneuvoverhoilu, 35 osp	12
2.2.6 Ajoneuvoverhoilun erikoistyöt, 15 osp	13
2.2.7 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp	14
2.2.8 Yrityksessä toimiminen, 15 osp	15
2.2.9 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp.....	17
3 YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP) TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA	19
3.1 Pakolliset tutkinnon osat (19 osp).....	19
3.1.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp.....	19
3.1.1.1 Äidinkieli 5 osp.....	19
3.1.3. Vieraat kielet 2 osp	21
3.1.2. Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp	23
3.1.3. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	25
3.1.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7osp.....	29
3.2 Valinnaiset yhteiset tutkinnot osat (16 osp)	35
4. TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET	36
5. LIITTEET	36

1 VERHOILU- JA SISUSTUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATTIALAN KUVAUS JA ARVO- PERUSTA, TAVOITTEET, TUTKINNON MUODOSTUMINEN JA ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

1.1 Alan kuvaus ja arvoperusta

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Päijät-Hämeessä on pitkät perinteet huonekaluteollisuuden vahvana alueena. Vaikka huonekalujen valmistus on jonkin verran vähentynyt maastamme viime vuosina, tarjoaa Lahden seutu edelleen merkittävästi verhoilualan työpaikkoja teollisuuden palveluksessa. Alan osaajia on työnantajien mukaan paljolti eläköitymässä ja ammattitaitoista työvoimaa tarvitaan. Paitsi huonekaluteollisuutta, löytyy alueelta myös pienempiä, entisöintiverhoiluun, ajoneuvojen verhoiluun tai julkitilakohteiden erikoisosaamiseen suuntautuneita yrityksiä. Näissä, usein pienissä tai keskisuurissa yrityksissä verhoilijan tehtäväkuva vaihtelee hyvin paljon ja tehtävissä vaaditaan monesti laaja-alaista ammatillista osaamista.

1.2 Perustutkinnon tavoitteet

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Koulutuskeskus Salpauksessa toteutetaan tutkinnosta verhoilijan osaamisalan koulutusta.

1.3 Perustutkinnon muodostuminen

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

1.4 Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona

Salpauksella ei ole tähän tutkintoon voimassaolevaa näyttötutkinnon järjestämissopimusta.

1.5 Elinikäisen oppimisen avaintaidot

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Harjoitustöitä tekemällä opiskelija ratkoo ammattiin liittyviä ongelmatilanteita ja tekee valintoja. Samalla hän sisäistää omaan alaansa liittyvät käsitteet ja käytännöt. Opiskelija kykenee työvaihesuunnitteluun ja itsearviointiin harjoitustöiden yhteydessä.

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Asiakastöitä tekemällä opiskelija oppii luontevaan vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön alalla toimivien yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden kanssa. Opiskelija noudattaa yleisesti hyväksytyjä toimintatapoja ja käyttäytymissääntöjä ja esim. ilmoittaa opettajalle tai työnantajalle mahdollisista läsnä-oloesteistä.

Ammattietiikka

Opiskelija arvostaa omaa ja toisten työtä sekä noudattaa työyhteisön käyttäytymissääntöjä. Opiskelija sisäistää asiakkaalta tulleet vaatimukset sekä toiveet ja ymmärtää aikataulun merkityksen. Noudattaa työaikoja oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikoissa. Hän kykenee laadulliseen toimintaan verhoilutyötä tehdessä.

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Opiskelija perehtyy käyttämiensä koneiden ja laitteiden työturvallisuuteen ja käyttöohjeisiin, niin että hän kykenee työskentelemään niillä turvallisesti ja ammattitaitoisesti. Opiskelija pitää terveydestään huolta pitämällä asianmukaisia suojaimia. Opiskelija keskittyy käyttämään oikeaoppisia työasentoja työskennellessään ja huonekaluja nostellessaan. Hän huolehtii työpisteensä siisteydestä niin, ettei oma ja muiden turvallisuus vaarannu.

Aloitekyky ja yrittäjäyys

Opiskelija osoittaa aloitekykyä esim. täyttämällä harjoitustyöstä tarve-ainemenekkilistaa ilman erillistä kehotusta. Opiskelija etsii aktiivisesti tietoa ja opiskelee myös itsenäisesti. Opiskelija noudattaa työaikoja oppilaitoksessa ja työssäoppimispaikoissa sekä ymmärtää aikataulun tärkeyden asiakastyötoiminnassa.

Kestävä kehitys

Opiskelija huolehtii työympäristön siisteydestä lajittelemalla syntyvät jätteet asianmukaisesti. Hän käyttää verhoilun materiaaleja taloudellisesti, niin ettei synny ylimääräistä hukkaa.

Estetiikka

Opiskelija pitää oman työpisteensä järjestyksessä ja siistinä sekä edistää omalla toiminnallaan työympäristön viihtyisyyttä. Hän ymmärtää oman työnsä esteettisen arvon.

Viestintä ja mediaosaaminen

Opiskelija pystyy dokumentoimaan ja esittämään tekemisensä suullisesti, kirjallisesti ja kuvin nykyaikaisia välineitä hyödyntäen. Opiskelija käyttää viestintävälineitä tarkoituksenmukaisella tavalla, esim. ei kuluta turhaan aikaa matkapuhelimessa tai verkkoympäristössä.

Matematiikka ja luonnontieteet

Harjoitus- ja asiakastöiden yhteydessä opiskelija kykenee soveltamaan oppimiaan matemaattisia ja luonnontieteellisiä ratkaisuja sekä menetelmiä mm. tarve-ainemenekkilaskelmia tehdessään.

Teknologia ja tietotekniikka

Opiskelija käyttää työssään ja sen dokumentoinnissa monipuolisesti koneita ja laitteita, sekä ATK-ohjelmia. Hän ymmärtää milloin teknologian käyttö on hyödyllistä.

Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit

Opiskelija työskentelee ryhmän jäsenenä erilaisissa tilanteissa yhteistyössä eri kulttuurien kanssa esimerkiksi työssäoppien kansainvälisissä projekteissa ja ympäristöissä.

2 VERHOILU- JA SISUSTUSALAN PERUSTUTKINNON AMMATILLISET TUTKINNON OSAT

2.1 Verhoilun osaamisalan, verhoilija, pakolliset tutkinnon osat, 85 osp

2.1.1 Ompelu, 20 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Ompelun laitteet ja harjoitukset</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none">- osaa käyttää ompelutyössä tarvittavia koneita ja varustaa ne asianmukaisin paininjaloin- osaa langoittaa ja säätää ompelukoneen oikein- osaa etsiä ja korjata koneiden yleisimmät toimintahäiriöt- osaa huoltaa ja puhdistaa koneita- osaa lukea ja käyttää kaavamerkintöjä sekä tehdä ompelutöitä ohjeiden perusteella- osaa toimia verhoomossa yleisten työturvallisuusmääräysten mukaan- osaa merkitä tarvikekustannukset laskutusta varten- osaa huolehtia kankaiden ompelutyöstä syntyvät jätteet oikeisiin keräysastioihin <p>-saumalajiharjoitus -sisustustyynyn kaavoitus ja ompelu -rahin tvs. tuotteen päällisen kaavoitus ja ompelu -kalusteiden päällysten ompeluharjoitukset -vianetsintäharjoitus</p> <p>Ompelutyöt</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none">- osaa ommella verhoiltaviin tuotteisiin kiinteät päälliset alalla yleisesti tunnustettujen laatukriteerien mukaan- osaa ommella irrotettavat päälliset alalla yleisesti tunnustettujen laatukriteerien mukaan- osaa suunnitella oman työnsä kulun ja arvioida siihen käytettävää aikaa- osaa suunnitella oman työnsä niin, että pystyy käyttämään ergonomisesti tarkoituksenmukaisia työasentoja ja työkykyä ylläpitäviä työtapoja- osaa toimia verhoomossa yleisten työturvallisuusmääräysten mukaan- osaa merkitä tarvikekustannukset laskutusta varten- osaa huolehtia kankaiden ompelutyöstä syntyvät jätteet oikeisiin keräysastioihin <p>- ympärikkaisen tyynyn kaavoitus- ja ompeluharjoitus - irtopäällisen ompeluharjoitus - Harjoitustöiden: tuolien, sohvien, patjojen ym. tuotteen päällysten kaavoitus- ja ompeluharjoitukset</p>	<p>Osaaminen hankitaan:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tekemällä ompeluharjoituksia paperiin ilman lankaa-Ompelemalla verhoiluompelun erilaisia saumalajeja, vetoketjuja, teireitä ja rypytyksiä käytännön harjoitus- ja asiakastöihin- Tekemällä ompelukoneen sekä materiaalien hallintaa vahvistavia harjoitus- ja asiakastöitä (Harjaantuminen erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin)-Harjoittelemalla kalusteiden irtosekä kiinteiden päällysten kaavoitusta ja ompelua.-Opettelemalla käyttämään ja huoltamaan ompelukoneita harjoitustöiden yhteydessä- Opettelemalla ompelukoneiden rakenteet, osat ja toimintaperiaatteet harjoitustöiden avulla-Opettelemalla etsimään sekä korjaamaan tikinmuodostuksessa esiintyviä virheitä harjoitustöiden sekä vianetsintäharjoitusten avulla.-Opettelemalla tarveainemenekillistän täyttöä harjoitustöiden yhteydessä. <p>Opiskelija dokumentoi töitään ylläpitämällä oppimispäiväkirja-portfoliologia. Opettaja ohjaa ja tukee dokumentointia sekä blogin työstämistä ja esittelyä.</p> <p>Harjoitustöissä oppimisympäristönä toimii koulun työsalin. Teoria-oppimista toteutetaan myös luokkahuoneissa.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Äidinkieli-Toinen kotimainen kieli, Ruotsi-Vieraat kielet- Tieto ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen- Yhteiskuntataidot- Työelämätaidot- Yrittäjyys ja yritystoiminta- Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto- Kulttuurien tuntemus- Taide ja kulttuuri- Etiikka- Psykologia- Ympäristöosaaminen

<ul style="list-style-type: none"> - esineiden suojiin ompeluharjoitukset - tarve-ainemenekkilistan täyttäminen 		
---	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Ympärikappaisen tyynyn sekä tuolin irtopäällisen ompelu. Näyttöympäristönä toimii oppilaitos. Näytön ajoitus 3. vuosi 2. jakso. Näytön kesto 2-5 päivää.

2.1.2 Pehmustaminen, 25 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Nykyaikainen pehmustaminen</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa valita ja kiinnittää nykyaikaisiin huonekaluihin sopivat pohjajousto- sekä pehmustemateriaalit - osaa leikata vaahtomuovia vaahtomuovisahalla - osaa liimata vaahtomuovia oikein ja turvallisesti - osaa käyttää pehmustekaavoja apuna vaahtomuovipehmustuksia tehdessään - osaa merkitä tarviketekannukset laskutusta varten - osaa huolehtia pehmustuksesta syntyvät jätteet oikeisiin keräysastioihin - osaa toimia verhoomossa yleisten työturvallisuusrajoitusten mukaan - kalusteiden pehmustuksien, patjojen tms. kaavoitus- ja valmistusharjoitukset nykytekniikoilla sekä -materiaaleilla - tarve-ainemenekkilistan täyttäminen <p>Kierrejoustinverhoilu</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa valita perinteisiin huonekaluihin niiden aikakauteen kuuluvat pehmustemateriaalit - osaa tehdä kangas-, satulavyö- ja teräslankapohjan - osaa tehdä kovaperustuksen kantilla ja ilman - osaa sitoa kovareunaisen joustinsidonnin - osaa merkitä tarviketekannukset laskutusta varten - osaa huolehtia pehmustuksesta syntyvät jätteet oikeisiin keräysastioihin - osaa toimia verhoomossa yleisten työturvallisuusrajoitusten mukaan - kevyen lepotuoli tms. pehmustusharjoitus - tarve-ainemenekkilistan täyttäminen 	<p>Osaaminen hankitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Opettelemalla verhoilussa käytettävien pohjarakenteiden ja pehmustuksien valmistamista harjoitus- ja asiakastöiden avulla. (No-sag joustimet, erilaiset vyö-pohjat, kovat pohjarakenteet -Opettelemalla tunnistamaan pehmustelaatujen eroavaisuudet sekä käyttökohteet harjoitustöiden ja tunnistustehtävien avulla -Harjoittelemalla vaahtomuovin leikkaamista ja liimaamista erilaisiin huonekaluihin -Opettelemalla työvälineiden, mm. liimausrullien ja vaahtomuovisahan käyttöä ja huoltoa - Tekemällä vaahtomuovin tilavuuspaino- ja menekkilaskelmia sekä opettelemalla tarve-ainemenekkilistan täyttämistä harjoitustöiden yhteydessä -Tekemällä kevyen lepotuolin valmistusharjoitus (Kierrejoustinverhoilu) <p>Opiskelija dokumentoi töitään ylläpitämällä oppimispäiväkirja-portfolioa. Opettaja ohjaa ja tukee dokumentointia sekä blogin työstämistä ja esittelyä.</p> <p>Harjoitustöissä oppimisympäristönä toimii koulun työsalit. Teoria-</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Äidinkieli - Vieraat kielet - Tieto ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen - Yhteiskuntataidot - Työelämätaidot - Yrittäjyys ja yritystoiminta - Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto - Kulttuurien tuntemus - Taide ja kulttuuri - Etiikka - Psykologia - Ympäristöosaaminen

	oppimista toteutetaan myös luokahuoneissa.	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat **Valtakunnalliset tutkinnon perusteet**

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Huonekalujen pehmustustyöt. Näyttöympäristönä toimii alan yritys. Näyttö ajoittuu toisen vuoden ensimmäiselle työssäoppimisjaksolle. Näytön kesto 1-2 viikkoa.

2.1.3 Verhoilu, 40 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi **Valtakunnalliset tutkinnon perusteet**

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Verhoilun suunnittelu</p> <p>Tekninen piirustus ja huonekalurakenteet tavoitteena on että opiskelija: - osaa suositella verhoilumateriaalien ominaisuuksien mukaisesti verhoilukohteisiin sopivia päällysmateriaaleja -päällyste-ominaisuuksien esittelyharjoitus</p> <p>Päällysteet tavoitteena on että opiskelija - osaa suositella verhoilumateriaalien ominaisuuksien mukaisesti verhoilukohteisiin sopivia päällysmateriaaleja -päällyste-ominaisuuksien esittelyharjoitus</p> <p>Puutyöt tavoitteena on että opiskelija: -osaa tunnistaa kalusteissa yleisimmin käytetyt puulajit ja levy materiaalit -osaa tehdä massiivipuusta tai levytavaraa yksinkertaisia runkorakenteita verhoiluja varten -valmistusharjoitus, rahin runko tvs</p> <p>Pintakäsittely tavoitteena on että opiskelija: -osaa tunnistaa kalusteissa yleisimmin käytetyt pintakäsittelyt -osaa tehdä ja kunnostaa pintakäsittelyjä -pintakäsittelyharjoitus, tuolin osat tvs.</p> <p>Tyyli- ja värioppi tavoitteena on että opiskelija: -osaa valita ja suositella kohteeseen aikakauteen ja tyyliin sopivia verhoilumateriaaleja - tyyliopin esitelmä - tentti</p> <p>Dokumentointi</p>	<p>Tekninen piirustus ja huonekalurakenteet Osaaminen hankitaan: -Opiskelemalla teknisen piirustuksen perusteet sekä merkityksen harjoituskurssin ja –töiden avulla -Opiskelemalla huonekalun rakenteiden, osien ja helojen nimitykset teoriassa ja harjoitustöiden avulla</p> <p>Päällysteet: -Opiskelemalla päällysteiden materiaali-koostumuksia ja ominaisuuksia käytännössä sekä teoriassa</p> <p>Puutyöt Osaaminen hankitaan: -valmistamalla harjoitustyönä verhoiltavan kalusteen runko tai muu puutyö, jota valmistettaessa käydään läpi tärkeimmät puuntyöstölaitteet, materiaalit ja rakenteet</p> <p>Pintakäsittely Osaaminen hankitaan: -tekemällä pintakäsittelyharjoituksia tuotteisiin tai harjoituskappaleisiin -opiskelemalla pintakäsittelyn teoriaa</p> <p>Tyyli- ja värioppi Osaaminen hankitaan: -Opiskelemalla tyyli- ja väriopin teoriaa -harjoitustöiden yhteydessä</p> <p>Dokumentointi Osaaminen hankitaan:</p>	<p>-Äidinkieli Toinen kotimainen kieli, Ruotsi -Vieraat kielet -Matematiikka -Fysiikka ja kemia -Tieto ja viestintätekniikka sekä sen hyödyntäminen -Yhteiskuntataidot -Työelämätaidot -Yrittäjyys ja yritystoiminta ja terveystieto -Kulttuurien tuntemus -Taide ja kulttuuri -Etiikka -Psykologia -Ympäristöosaaminen</p>

<p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa dokumentoida ja esittää tehdyt työvaiheet niin selkeästi ja ymmärrettävästi, niin että muutkin pystyvät niistä oppimaan -osaa hyödyntää nykytekniikkaa suunnitelmia, laskelmia ja tarjouksia tehdessään -oppimispäiväkirja-portfolio-blogi -töiden esittely <p>Ensiapukoulutus</p> <p>Työturvallisuuskoulutus</p> <p>Verhoilun harjoitukset</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa purkaa vanhat verhoilut tehokkaasti tekemättä vahinkoa runko-osille - osaa huolehtia huonekalujen purkutyössä sekä kankaiden leikkaus- ja päällystystyössä syntyvät jätteet oikeisiin keräysastioihin - osaa mitoittaa ja kaavoittaa verhoilumateriaaleja sekä tehdä menekkiluettelon ja leikkaussuunnitelman - osaa leikata päällysmateriaalin eri leikkausvälinein sekä kiinnittää sen oikeaan asentoon ja kireyteen - osaa merkitä työ- ja materiaalikustannukset laskutusta varten - osaa arvioida työhön käytettävää aikaa ja muita kustannuksia - osaa tehdä verhoilutyöstä tarjouksen <ul style="list-style-type: none"> -Huonekalujen päällysten kaavoitus- ja päällystysharjoitukset -Tarveaine-menekkiluettelon täyttäminen <p>Verhoilijan työtehtävät yritysympäristössä</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa verhoilla huonekaluja alalla yleisesti tunnustettujen laatu-kriteerien mukaan ja asiakkaan toivomukset huomioon ottaen - osaa suunnitella päällystystyönsä kulun sekä valmistella työympäristön suoritettavan työn mukaan, sekä varata työssä tarvittavat materiaalit, työkalut ja laitteet - osaa suunnitella oman työnsä niin, että pystyy käyttämään ergonomisesti tarkoituksenmukaisia työasentoja ja työkykyä ylläpitäviä työtapoja - osaa ottaa verhoilutyön vastaan asiakkaalta ja kirjata asianmukaisesti tehtävät toimenpiteet - osaa nähdä yrittäjyyden vaihtoehtona itsensä työllistämislle - osaa selvittää, mistä on mahdollista saada neuvoja ja tietoa yrityksen perustamista ajatellen. 	<ul style="list-style-type: none"> -Dokumentoimalla ja esittelemällä harjoitustöitä -dokumentoinnin kurssilla dokumentointiotioppettajan ohjauksessa <p>Osaaminen hankitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opettelemalla verhoilun työvaiheita erilaisten harjoitus- ja asiakastöiden avulla. (tuolit, sohvut, ym. kodin ja julkitilojen kalusteet) - Harjoittelemalla kaavoitusta harjoitustöihin.(mm. rahin valmistusharjoitus) - Harjoittelemalla päällisen kiinnittämistä oikean kireyteen ottaen huomioon nukan sekä langan suunnan ja kuvioinnit -Harjoittelemalla osaluettelon ja leikkauskaavion laatimista -Opettelemalla työvälineiden käyttöä ja huoltoja harjoitustöiden yhteydessä -Opettelemalla tarveainemenekkilistan täyttämistä harjoitustöiden yhteydessä <p>Opiskelija dokumentoi harjoitustöitään ylläpitämällä oppimispäiväkirja-portfolio-blogia. Opettaja ohjaa ja tukee dokumentointia sekä blogin työstämistä ja esittelyä.</p> <p>Oppilaitoksessa tehtävissä harjoitustöissä oppimisympäristönä toimii oppilaitoksenkoulun työsalit. Teoria-oppimista toteutetaan myös luokkahuoneissa.</p> <p>Osaamista hankitaan myös työssäoppien työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden avulla. Silloin oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat.</p>	
---	---	--

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Verhoomon erilaisissa työtehtävissä toimiminen.

Näyttöympäristönä toimii alan yritys, Näytön ajoitus: 2. vuosi, 4. jakso. Näytön kesto n. 1 kk.

2.2 Verhoilun osaamisalan, verhoilija, valinnaiset tutkinnon osat 50 osp

2.2.1 Teollinen verhoilu, 35 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Teollisen verhoilun harjoitukset</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none">♦ osaa suorittaa nykyaikaisin materiaalein ja työtavoin valmistettavien huonekalujen verhoiluprosessin tärkeimmät työvaiheet: suunnittelu, ompelu, pehmustus ja päällystys♦ osaa käyttää alan koneita ja laitteita♦ osaa suunnitella ja toteuttaa pohjajoustorakenteita teollisilla materiaaleilla♦ osaa suunnitella ja kaavoittaa pehmustuksia, sekä leikata pehmusteita koneellisesti♦ osaa kiinnittää pehmustuksia hyödyntäen liimaruiskuja♦ osaa puhdistaa ja huoltaa pehmusteiden leikkaus- ja liimausvälineet♦ osaa suunnitella kankaan kaavoittamisen ja leikkaamisen sekä käyttää kankaan leikkaamiseen tarkoitettuja välineitä♦ osaa käyttää ja huoltaa erilaisia verhoilukäyttöön soveltuvia naulaimia♦ osaa tehdä työnsä alan laatukriteerejä vastaavaksi <p>-teollisesti valmistettujen huonekalujen pehmustus- ja verhoiluharjoitukset</p> <p>- tarve-ainemenekkilistan täyttäminen</p> <p>Teollinen verhoilu teollisessa työympäristössä</p> <p>Tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none">♦ osaa verhoilla alusta loppuun teollisin työtavoin ja materiaalein valmistettavia huonekaluja, joiden vaikeusaste ei ylitä perustietoja ja -taitoja♦ osaa toimia teollisessa työympäristössä yleisten työturvallisuusmääräysten ja työpaikalla sovittujen sääntöjen mukaan♦ osaa työskennellä tuotantoryhmässä♦ osaa tehdä verhoilutyötä työnjohtajan sanallisten ohjeiden mukaan♦ osaa hahmottaa työnsä huonekalupiirustuksista♦ osaa työskennellä kirjallisten suunnitelmien ja työohjeiden mukaan♦ osaa kiinnittää päällystysmateriaaleja hyödyntäen huonekaluteollisuudessa käytettäviä apulaitteita, kuten paineilmakäyttöisiä puristimia <p>Projektityö</p> <p>Tavoitteena on että opiskelija:</p>	<p>Osaaminen hankitaan:</p> <ul style="list-style-type: none">-Opettelemalla teollisesti valmistettujen huonekalujen verhoiluprosessi työvaiheita ja työtekniikoita harjoitus- sekä asiakastöiden avulla-Opettelemalla työvälineiden käyttöä ja huoltoa harjoitustöiden yhteydessä-Tekemällä syvänapitusharjoitus rahiin tai muuhun tuotteen-Opettelemalla tarveainemenekkilistan täyttämistä harjoitustöiden yhteydessä <p>Projektityö</p> <p>Projektityössä opiskelija valmistaa opintoja kokoavan tai tutkinnon osa-alueen erityisosaamista sisältävän tehtäväkokonaisuuden. Tehtävä on sisällöltään asiakastyö tai vastaava kokonaisuus. Työssä opetellaan soveltamaan aikaisemmin opittua osaamista. Työssä harjoitellaan itsenäistä ongelmanratkaisua, johdonmukaista sekä järjestelmällistä työskentelyä ja oman osaamisen arviointia. Opiskelija tekee työstä tarjouslaskelman, joka sisältää työvaiheikatalusuunnitelman, tarveainemenekki- ja työaikatauluarvion. Opiskelija dokumentoi ja itsearvioi työn</p> <p>Opiskelija dokumentoi harjoitustöitään ylläpitämällä oppimispäiväkirja-portfolio-blogia. Opettaja ohjaa ja tukee dokumentointia sekä blogin työstämistä ja esittelyä.</p> <p>Harjoitustöissä oppimisympäristönä toimii koulun työsalin. Teoria-oppimista toteutetaan myös luokkahuoneissa.</p> <p>Tutkinnon osasta suoritetaan osa työssäoppien. Tutkinnon osa on mahdollista suorittaa myös kokonaan työssäoppien. Silloin osaaminen hankitaan työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden avulla ja oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat. Opettaja käy työpaikoilla suorittamassa ohjausta ja valvomassa oppimisprosessia. Tarvittaessa ohjataan puhelimen tai sähköisen viestinnän avulla.</p>	

<p>-osaa soveltaa aikaisemmin opittua osaamista</p> <p>-osaa verhoilla alalla yleisesti tunnustettujen laatukriteerien mukaan asiakkaan toivomukset huomioiden.</p> <p>-osaa ratkaista ongelmia itsenäisesti</p> <p>-osaa työskennellä järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti.</p> <p>-osaa arvioida omaa osaamistaan</p> <p>-osaa ottaa työn vastaan asiakkaalta ja kirjata asianmukaisesti tehtävät toimenpiteet</p> <p>-osaa arvioida työhön käytettävää aikaa ja muita kustannuksia</p> <p>-osaa tehdä verhoilutyöstä tarjouksen</p>		
---	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Huonekalujen verhoilun työvaiheiden suorittaminen. Näyttöympäristönä toimii oppilaitos tai alan yritys. Näytön ajoitus: 3. vuosi, 3. jakso. Näytön kesto: n. 1 kk.

Mahdollinen etenemisehto

Ompelu ja pehmustaminen tutkinnon osien suoritus

2.2.2 Kalustoverhoilu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ osaa suorittaa harjaantuneesti nykyaikaisin materiaalein ja työtavoin valmistettavien huonekalujen verhoilu-prosessin tärkeimmät työvaiheet: suunnittelu, ompelu, pehmustus ja päällystys ◆ osaa toimia teollisessa työympäristössä yleisten työturvallisuusmääräysten ja työpaikalla sovittujen sääntöjen mukaan ◆ osaa suhtautua tekniikan hyödyntämiseen myönteisesti ◆ osaa työskennellä tuotanto- tai suunnittelutyöryhmässä myös itse ratkaisuja tuottavana jäsenenä ◆ osaa tulkita huonekalupiirustuksia ◆ osaa laatia kirjallisia työsuunnitelmia ja -ohjeita ◆ osaa verhoilla huonekaluja, jotka koostuvat useista osista, joissa kokonaisprosessin ymmärtäminen ja suunnitelmallisuuden osuus korostuu 	<p>Opintojen osa suoritetaan työssäoppien.</p> <p>Osaaminen hankitaan työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden avulla. Oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat.</p> <p>Opettaja käy työpaikoilla suorittamassa ohjausta ja valvomassa oppimisprosessia. Tarvittaessa ohjataan puhelimen tai sähköisen viestinnän avulla.</p> <p><i>Opiskelija ylläpitää oppimispäiväkirja-portfolio-blogia</i></p>	

Ammattitaidon osoittamistavat

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Verhoiltavan huonekalun työvaiheiden suunnittelu ja suorittaminen. Näyttöympäristönä toimii alan yritys. Näyttö ajoitus: 3. vuosi, 4 viimeiselle työssäoppimisjaksolle. Näytön kesto n. 1 kk.

Mahdollinen etenemisehto

Ompelu, pehmustaminen, verhoilu sekä teollinen verhoilu tutkinnon osien suorittaminen

2.2.3 Perinteinen verhoilu, 35 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Perinteisen verhoilun harjoitukset</p> <p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none">♦ osaa suorittaa huonekaluverhoilua perinteisillä pehmustus- ja päällystysmenetelmillä♦ osaa huolehtia huonekalujen purkutyössä sekä kankaiden leikkaus- ja päällystystyössä syntyvät jätteet oikeisiin keräysastioihin♦ osaa suunnitella oman työnsä niin, että pystyy käyttämään ergonomisesti tarkoituksenmukaisia työasentoja ja työkykyä ylläpitäviä työtapoja♦ osaa purkaa vanhat verhoilut tehokkaasti tekemättä vahinkoa esim. puuosille♦ osaa valmistella työympäristön suoritettavan työn mukaan sekä varata työssä tarvittavat materiaalit, työkalut ja laitteet♦ osaa arvioida pohja-, pehmustus- ja päällystystyössä tarvittavan materiaalin määrän♦ osaa tehdä perinteiset joustinsidonnat♦ osaa merkitä työ- ja materiaalikustannukset laskutusta varten <ul style="list-style-type: none">- perinteisellä verhoilutekniikalla valmistettujen huonekalujen pehmustus ja verhoiluharjoituksia- tarveainemenekkilistan täyttäminen <p>Perinteinen verhoilu yritysympäristössä</p>	<p>Osaaminen hankitaan:</p> <ul style="list-style-type: none">-Opettelemalla perinteisillä verhoilumenetelmillä valmistettujen huonekalujen työvaiheita erilaisten harjoitus- ja asiakastöiden avulla.-Tekemällä syvänapitusharjoitus rahiin tai muuhun tuotteen-Opettelemalla tarveainemenekkilistan täyttämistä harjoitustöiden yhteydessä <p>Projektityö</p> <p>Projektityössä opiskelija valmistaa opintoja kokoavan tai tutkinnon osa-alueen erityisosaamista sisältävän tehtäväkokonaisuuden. Tehtävä on sisällöltään asiakastyö tai vastaava kokonaisuus. Työssä opetellaan soveltamaan aikaisemmin opittua osaamista. Työssä harjoitellaan itsenäistä ongelmanratkaisua, johdonmukaista sekä järjestelmällistä työskentelyä ja oman osaamisen arviointia. Opiskelija tekee työstä tarjouslaskelman, joka sisältää työvaiheikataulusuunnitelman, tarveainemenekki- ja työaikatauluarvion. Opiskelija dokumentoi ja itsearvioi työn.</p> <p>Opiskelija dokumentoi harjoitustöitään ylläpitämällä oppimispäiväkirja-portfolio-blogia. Opettaja ohjaa ja tukee dokumentointia sekä blogin työstämistä ja esittelyä.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ◆ osaa suorittaa huonekaluverhoilua perinteisillä pehmustus- ja päällystysmenetelmillä alalla yleisesti tunnustettujen laatu-kriteerien mukaan ja asiakkaan toivomukset huomioon ottaen ◆ osaa toimia verhoomossa yleisten työturvallisuusmääräysten mukaan ◆ osaa käyttää turvallisesti työssä tarvittavia työkaluja ◆ osaa huolehtia työpaikkansa siisteydestä niin, että ei aiheuta vaaraa itselleen tai kanssatyöntekijöilleen <p>Projektityö</p> <p>Tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osaa soveltaa aikaisemmin opittua osaamista -osaa verhoilla alalla yleisesti tunnustettujen laatu-kriteerien mukaan asiakkaan toivomukset huomioiden. -osaa ratkaista ongelmia itsenäisesti -osaa työskennellä järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti. -osaa arvioida omaa osaamistaan -osaa ottaa työn vastaan asiakkaalta ja kirjata asianmu-kaisesti tehtävät toimenpiteet -osaa arvioida työhön käytettävää aikaa ja muita kus-tannuksia -osaa tehdä verhoilutyöstä tarjouksen 	<p>Harjoitustöissä oppimisympäristönä toimii oppilaitoksen työsalit. Teoria-oppimista toteutetaan myös luokkahuoneissa.</p> <p>Tutkinnon osasta suoritetaan osa työssäoppien. Tutkinnon osa on mahdollista suorittaa myös kokonaan työssäoppien. Silloin osaaminen hankitaan työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden avulla ja oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat. Opettaja käy työpaikoilla suorittamassa ohjausta ja valvomassa oppimisprosessia. Tarvittaessa ohjataan puhelimen tai sähköisen viestinnän avulla.</p>	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Perinteisen verhoilun valmistus huonekaluun. Näyttöympäristönä toimii oppilaitos tai alan yritys. Näytön ajoitus: 3. vuosi, 3. jakso. Näytön kesto: n. 1 kk.

Mahdollinen etenemisehto

Ompelu ja pehmustaminen tutkinnon osien suoritus

2.2.4 Yrityskohtainen huonekaluverhoilu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ osaa tehdä verhoilutöitä määrätyn yrityksen toimintatavoilla ◆ osaa hoitaa tarvittaessa yrityksen asiakaspalvelua ◆ osaa ottaa työn vastaan asiakkaalta ja kirjata asianmukaisesti tehtävät toimenpiteet ◆ osaa arvioida työhön käytettävää aikaa ja muita kustannuksia ◆ osaa tehdä verhoilutyöstä tarjouksen ◆ osaa tehdä verhoilutöitä työnjohtajan ohjeiden perusteella 	<p>Opintojen osa suoritetaan työssäoppien.</p> <p>Osaaminen hankitaan työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden avulla. Oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat.</p> <p>Opettaja käy työpaikoilla suorittamassa ohjausta ja valvomassa oppimisprosessia. Tarvittaessa ohjataan puhelimen tai sähköisen viestinnän avulla.</p> <p>Opiskelija ylläpitää oppimispäiväkirja-portfolio-blogia</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ◆ osaa suunnitella oman työnsä niin, että pystyy hyödyntämään yrityksessä käytettävissä olevia työvälineitä ja laitteita ◆ osaa käyttää ergonomisesti tarkoituksenmukaisia työtapoja ◆ osaa tunnistaa huonekaluissa yleisimmin käytetyt puulajit ja pintakäsittelyt ◆ osaa korjata runkorakenteet ja uusia pintakäsittelyjä ◆ nähdä yrittäjyyden vaihtoehtona itsensä työllistämiseksi ◆ selvittää mistä on mahdollista saada neuvoja ja tietoa yrityksen perustamista ajatellen. 		
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Yritykselle tyypillisten verhoilutöiden tekeminen. Näyttöympäristönä toimii alan yritys. Näytön ajoitus: 3 vuosi, 4. jakso. Kesto: n 1 kk.

Mahdollinen etenemisehto

Ompelu, pehmustaminen, verhoilu tutkinnon osien sekä teollinen verhoilu, perinteinen verhoilu tai ajoneuvoverhoilu tutkinnon osien suorittaminen

2.2.5 Ajoneuvoverhoilu, 35 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Ajoneuvoverhoilun harjoitukset</p> <p>Tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa verhoilla tavallisimpia ajoneuvojen sisustusosia - osaa mitoittaa ja kaavoittaa pehmusteet sekä päällysteet - osaa tehdä kankaan leikkuusuunnitelman ja tarvikkeiden menekkiluettelon - osaa leikata, ommella ja kiinnittää päällysmateriaalit ajoneuvoihin soveltuvin tavoin - osaa päällystää ovipahvit <p style="margin-left: 20px;">-ajoneuvojen sisustusosien pehmustus- ja päällystysharjoituksia</p> <p style="margin-left: 20px;">- tarve-ainemenekkilistan täyttäminen</p>	<p>Osaaminen hankitaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Opettelemalla ajoneuvojen penkkien ja muiden sisustusosien verhoilujen työvaiheita harjoitus- ja asiakastöitä hyödyntäen - Opettelemalla ajoneuvoverhoiluun liittyvät sähkötyö ja turvallisuusasiat. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä ajoneuvoasentajalinjan kanssa. -Opettelemalla ajoneuvoverhoilun liittyvien työkalujen käyttö harjoitustöiden avulla ja teoriassa - Opettelemalla tarveainemenekkilistan täyttämistä harjoitustöiden yhteydessä <p>Projektityö</p>	

<p>Ajoneuvoverhoilu yritysympäristössä</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa verhoilla alalla yleisesti tunnustettujen laatukriteerien mukaan asiakkaan toivomukset huomioiden. - osaa irrottaa ja kiinnittää ajoneuvon penkit ja muut sisustusosat vahinkoa tekemättä - osaa selvittää ajoneuvojen turvalaitteisiin liittyviä varotoimia ja toimimaan saatujen ohjeiden mukaisesti - osaa kytkeä työn ajaksi pois päältä sähkökaapelit yms. ajoneuvoista, joissa ei ole turvalaitteita - osaa tehdä muita ajoneuvoverhoilutyöhön liittyviä pieniä sähkötyitä - osaa irrottaa ja kiinnittää tiivisteillä kiinnitetyt ikkunat <p>Projektityö</p> <p>Tavoitteena on että opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> -osaa soveltaa aikaisemmin opittua osaamista -osaa verhoilla alalla yleisesti tunnustettujen laatukriteerien mukaan asiakkaan toivomukset huomioiden. -osaa ratkaista ongelmia itsenäisesti -osaa työskennellä järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti. -osaa arvioida omaa osaamistaan -osaa ottaa työn vastaan asiakkaalta ja kirjata asianmukaisesti tehtävät toimenpiteet -osaa arvioida työhön käytettävää aikaa ja muita kustannuksia -osaa tehdä verhoilutyöstä tarjouksen 	<p>Projektityössä opiskelija valmistaa pintoja kokoavan tai tutkinnon osa-alueen erityisosaamista sisältävän tehtäväkokonaisuuden. Tehtävä on sisällöltään asiakastyö tai vastaava kokonaisuus. Työssä opetellaan soveltamaan aikaisemmin opittua osaamista. Työssä harjoitellaan itsenäistä ongelmanratkaisua, johdonmukaista sekä järjestelmällistä työskentelyä ja oman osaamisen arviointia. Opiskelija tekee työstä tarjouslaskelman, joka sisältää työvaiheikataulusuunnitelman, tarveainemenekki- ja työaikatauluarvion. Opiskelija dokumentoi ja itsearvioi työn.</p> <p>Opiskelija dokumentoi töitään ylläpitämällä oppimispäiväkirja-portfolio-blogia. Opettaja ohjaa ja tukee dokumentointia sekä blogin työstämistä ja esittelyä.</p> <p>Harjoitustöissä oppimisympäristönä toimii koulun työsalin. Teoria-oppimista toteutetaan myös luokkahuoneissa.</p> <p>Tutkinnon osasta suoritetaan osa työssäoppien. Tutkinnon osa on mahdollista suorittaa myös kokonaan työssäoppien. Silloin osaaminen hankitaan työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden avulla ja oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat. Opettaja käy työpaikoilla suorittamassa ohjausta ja valvomassa oppimisprosessia. Tarvittaessa ohjataan puhelimen tai sähköisen viestinnän avulla.</p>	
---	---	--

Ammattitaidon osoittamistavat
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Ajoneuvon penkin verhoilu. Näyttöympäristönä koulun verhoilutyösalin tai alan yritys. Näytön ajoitus: 3 vuosi, 3. jakso. Näytön kesto: n.1kk.

Mahdollinen etenemisehto

Ompelu ja pehmustaminen tutkinnon osien suoritus

2.2.6 Ajoneuvoverhoilun erikoistyöt, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Tavoitteena on että oppilas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ osaa verhoilla tavallisimpia ajoneuvoja harjaantuneesti, joutuisasti ja itsenäisesti 	<p>Opintojen osa suoritetaan työssäoppien.</p> <p>Osaaminen hankitaan työpaikkaohjaajan ohjauksessa yrityksen osoittamien töiden</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ◆ osaa perehtyä joihinkin ajoneuvoverhoilun erikoistöihin, kuten esimerkiksi antiikkiajoneuvojen restaurointiin tai määrättyltä aikakaudelta olevien museoajoneuvojen verhoilutöihin ◆ osaa käyttää joitakin erikoisverhoilutekniikoita, kuten esimerkiksi piiputuksia tai heftauksia ◆ osaa dokumentoida ja tallentaa vanhoista kohteista löytyviä verhoilukerroksia ◆ osaa tehdä puusta tai levystä runkorakenteita verhoiluihin ◆ osaa arvioida, milloin metallirakenteet tarvitsevat korjausta, esim. hitsausta ◆ osaa korjata metallisia rikkoontuneita osia ja tuntea metallilaadut ◆ osaa korjata ja hitsata rikkoontuneita muoviosia. 	<p>avulla. Oppimisympäristönä toimivat julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin työpaikat.</p> <p>Opettaja käy työpaikoilla suorittamassa ohjausta ja valvomassa oppimisprosessia. Tarvittaessa ohjataan puhelimen tai sähköisen viestinnän avulla.</p> <p>Opiskelija ylläpitää oppimispäiväkirja-portfolio-blogia</p>	
---	---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Muuta osaamisen arviointia toteutetaan yksilöllisesti ja se kirjataan aina HOPS:iin.

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Erikoistekniikalla päällystetyn ajoneuvon istuimen valmistaminen. Näyttö suoritetaan alan yrityksessä. Näytön ajoitus: 3 vuosi, 4. jakso. Näytön kesto: n. 1 kk.

Mahdollinen etenemisehto

Ompelu, pehmustaminen, verhoilu ja ajoneuvoverhoilu tutkinnon osien suorittaminen

2.2.7 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Oman osaamisen tuotteistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • markkinoilla olevien liiketoimintamahdollisuuksien kartoittaminen • oman ammatillisen osaamisen arvioiminen • omien liiketoimintaedellytysten arvioiminen • tiedonhaku <p>Liiketoimintasuunnitelma</p> <ul style="list-style-type: none"> • liiketoimintasuunnitelman laatiminen kokonaisuudessaan (budjetti, rahoitussuunnitelma) • yritysmuodon valinta • riskit ja vakuutukset • suunnitelman toteutusmahdollisuuksien kriittinen arviointi • pitsaus, hissipuhe • tiedon hankinta 	<p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroiduu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelman periaatteita (www.ny-vuosiyrittajana.fi) ja sitä täydennetään kirjoittamalla varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrytyskeskus.fi).</p> <p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroiduu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toimitaan Osuuskunta Taidottajassa ja laaditaan varsinainen liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrytyskeskus.fi).</p>	

	<p>Työssäoppimalla</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä. Työssäoppiminen voidaan toteuttaa laatimalla yritykselle liiketoimintasuunnitelma (www.uusyrityskeskus.fi).</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa. Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppimissopimus • dialogitreenit • valmennuspäivät • Kehityskeskustelut <p>Lähiopetus</p> <p>Oman osaamisen tuotteistaminen ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen (www.uusyrityskeskus.fi).</p>	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyrityskeskus.fi).

2.2.8 Yrityksessä toimiminen, 15 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
Liiketoimintaympäristön selvittäminen	NY-yrityksessä toimiminen	

- asiakkaat
- kilpailutilanne
- trendit, sesongit, digitalisoituminen, muutoksen asiakkaiden ostokäyttäytymisessä, arvostusten muutokset esim. lähituotanto, kestävä kehitys jne
- taloudellinen tilanne
- yrityksen toimintaa koskeva lainsäädäntö (esim. kuluttaja- ja työlainsäädäntö)

Liikeidean täsmentäminen ja yrityksen toiminnan suunnittelu

- mitä, kenelle, miten, miksi?
- asiakirjat
- tuotekehitys, tuotteistaminen
- markkinointi
- tuotteet, palvelut
- yhteistyökumppanit
- NY-yrityksen lopettaminen
- osuuskunnan jäsenyydestä luopuminen

Yrityksen työtehtävien tekeminen

- oman alan työtehtävien tekeminen
- oman työn suunnittelu (ajankäyttö, järjestelmällisyys)
- yrityksen esittely
- tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja sovellusten hallinta
- kestävä kehitys
- työturvallisuus

Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.

Noudatetaan Vuosi yrittäjänä ry:n oppimishjelmaa (nyvuosiyrittajana.fi) 1-3 lukukauden aikana.

- NY-yrityksen perustaminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla
- NY-asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä

Osuuskunnassa toimiminen

Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.

Noudatetaan Osuuskunta Taidottajan sääntöjä sekä osuuskuntalakia 1-3 lukuvuoden aikana.

- Osuuskunta Taidottajaan liittyminen ja liiketoiminnan pyörittäminen omalla opiskelualalla
- yrittäjän asiakirjat ovat osa ammattiosaamisen näyttöä

Työssäoppimalla

Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa osaamista ei voida työtä tekemällä kattavasti osoittaa, voidaan apuna käyttää pelillisyyttä.

Työssäoppiminen voidaan toteuttaa

- aloittavassa yrityksessä tai
- yrityksessä, joka esim. haluaa tuoda markkinoille uuden tuotteen tai
- laajentua uudelle liiketoimintalueelle tai
- muuten kehittää ja täsmentää liiketoimintaansa

Opiskelija dokumentoi toimintaansa esim. oppimispäiväkirjaan

Projektioppiminen

Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.

Projektioppiminen voidaan toteuttaa erilaisissa ennakkosuunnitelmia ja jälkitoimia sekä yrittäjämäistä toimintatapaa vaativissa projektissa/projekteissa.

Tiimiyrittäjänä toimiminen NY:ssä tai osuuskunnassa

Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.

Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina koulutetun tiimivalmentajan kanssa. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.

- oppimissopimus

	<ul style="list-style-type: none"> - dialogitreenit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Toteutetaan vähintään lukuvuoden mittaisena valmennusprosessina. Hyödynnetään tiimioppimisen ja -yrittäjyyden työkaluja ja menetelmiä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimissopimus - dialogitreenit - valmennuspäivät - kehityskeskustelut. 	
--	--	--

Ammattitaidon osoittamistavat

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Omassa yrityksessä/ harjoitusyrityksessä / vastaavassa yrityksessä toimiminen

- toimii yhteistyökumppaneiden kanssa
- selvittää, täsmentää ja kehittää yrityksen liikeideaa
- dokumentoi
- toimii yrityksen työtehtävissä yrittäjämäisesti.

2.2.9 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp

Ammattitaitovaatimukset ja arviointi

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

työkokonaisuudet ja niiden oppimistavoitteet	ohjaussuunnitelma	yhteisten tutkinnon osien integrointi
<p>Opiskelijan ohjaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - työpaikan ja/tai oppilaitoksen toimintatavat ja säännöt (mm. työaika, työvaatetus, tauot, poissaolokäytännöt, myöhästelyt, kännykän käyttö, vaitiolovelvollisuus) - työtehtäviin perehdytys - työturvallisuusriskit ja työturvallisuusohjeet - koneiden ja laitteiden käytön opastus ja työturvallisuus - ohjauskeskustelu (ohjauksen keinot, ohjaustyyli ja palautteen antaminen) - oman alan esittely (työ- ja koulutusmahdollisuudet) <p>Suunnitelma työssäoppimisesta ja ammattiosaamisen näytöistä</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutkinnon rakenne - ammattitaitovaatimukset - arvioinnin kohteet ja kriteerit 	<p>Työssäoppiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman työssäoppimisensa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>NY-yrityksessä toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - suunnitelma työssäoppimisesta - tutkinnon osan tavoitteet työssäoppimiselle - henkilökohtaiset tavoitteet työssäoppimiselle - työssäoppimisen sopimus - suunnitelma ammattiosaamisen näytöstä - itsearviointi - työssäoppimisen päiväkirja - ammattiosaamisen näytön itsearviointi tutkinnon osan kriteerien mukaisesti ja arviointikeskusteluun osallistuminen 	<p>Osuuskunnassa toimiminen</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija ohjaa oman toimintansa ohessa toisia opiskelijoita.</p> <p>Eri tutkintojen yhteistoteutus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p> <p>Lähiopetus</p> <p>Integroituu ammatillisten tutkinnon osien kanssa.</p> <p>Opiskelija tukee ja ohjaa toisia opiskelijoita aktiivisesti (mentorointi, tutorointi).</p>	
--	---	--

Ammattitaidon osoittamistavat

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Ammattiosaamisen näytön kuvaus

Toimiminen ja analysointi työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen prosessin eri vaiheissa sekä toisten opiskelijoiden perehdyttäminen ja ohjaaminen.

3 YHTEISET TUTKINNON OSAT (35 OSP) TAVOITTEET JA ARVIOINTI AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

3.1 Pakolliset tutkinnon osat (19 osp)

3.1.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp

1.5.1.1 Äidinkieli 5 osp

- Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa
 - ohjeen antaminen ja kuunteleminen
 - ammatillisten ohjeiden sisäistäminen ja hyödyntäminen opintojen edetessä
 - toisen henkilön ohjaaminen
 - asiakaspalvelutilanteet
 - erilaisten asiakasryhmien kohtaaminen ja heidän kanssaan viestiminen
 - ongelmatilanteiden ratkaiseminen, hankalien asiakastilanteiden hallitseminen ja selvittäminen ammattitaitoisesti
 - virhetilanteissa toimiminen
 - tilanteeseen sopiva kielenkäyttö ja äänenkäyttö
 - palautteen vastaanottaminen
 - neuvottelutaidot
 - työyhteisön sisäiset neuvottelut
 - asiakkaan kohtaaminen ja asiakkaan kanssa neuvottelu ja keskustelu
 - haastattelut, esim. työhaastattelu
 - erilaiset ammatilliset esittelyt
 - työsuorituksen esittely, turvallisuuteen liittyvät esittelyt
 - oman alan esitteleminen
 - digitaalisten työvälineiden käyttäminen esitysten tukena
- ymmärtää sisustus- ja verhoilualaan liittyvien tärkeimpien tekstilajien käytänteet, olennaisen sisällön ja tarkoituksen
 - erilaisten ohjeiden ja muiden ammatin kannalta tärkeiden tekstien ymmärtäminen
 - alan tekstien ja kirjallisuuden hyödyntäminen
 - kirjastokäynti tarvittaessa
- osaa hakea tietoa eri tietolähteistä ja käyttää tietoa sekä noudattaa lähteiden käytön periaatteita
 - tiedostaa lähdemerkintöjä ja tekijänoikeuksia koskevat määräykset
 - lähdekritiikki
- osaa hyödyntää mediaa sekä verkon tarjoamia viestintä- ja vuorovaikutusvälineitä opiskelussaan sekä tehdä ammattiosaamistaan näkyväksi
 - sosiaalisen median hyödyntäminen oppimisympäristönä ja oman ammattiosaamisen esittelyssä, esim. omien taitojen tai työssäoppimisen esiintuomien blogin muodossa

- ”nettietiketti”
- osaa tarvittaessa hyödyntää äidinkielen oppimisen luku- ja opiskelustrategioita
 - luetun ymmärtäminen ja lukutekniikat
 - muistiinpanotekniikan hallitseminen ja hyödyntäminen sisustus- ja verhoilualan aiheiden ja sisältöjen sisäistämisessä, kuullun, luetun ja nähdyn pohjalta
 - koevastaustekniikka
- osaa tuottaa sisustus- ja verhoilualaan liittyviä keskeisiä kirjallisia töitä
 - oikeakielisyyden ja ammattisanaston hallinta
 - työn ja työtilanteiden raportointi
 - tekstin ymmärtämisen osoittaminen kirjallisesti
 - suunnitelmien ja muiden alan kannalta tärkeiden asiakirjojen laatiminen
 - työsuunnitelma
 - työtilaussopimus asiakkaalle
- osaa arvioida viestintä- ja vuorovaikutusosaamisen merkityksen sisustus- ja verhoilualan ja ammatin kannalta
 - palautteen antaminen ja vastaanottaminen
- osaa arvioida ja kehittää omaa äidinkielen taitoaan
 - kokoaa opiskelujen ajan kirjallista tai digitaalista portfolioa äidinkielen taidoistaan ja niiden kehittymisestä

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon verhoilun osaamisalan, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. työsaliopetukseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsali, verkkokurssi, blogi ja työssä-oppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.1.1.2 Toinen kotimainen kieli, ruotsi 1 osp

- **Osaamistavoitteet ja arviointi**
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää toista kotimaista kieltä *työtehtävissään* ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa

- työelämän kielenkäyttötilanteissa toimiminen:
tervehdykset, small talk, asiakaspalvelutilanteet
työpaikan esittely / yritysesittely
työ- ja kellonajat, palkkaus, työedut
laitteet ja työkalut, työtehtävät alan työpaikoissa
työturvallisuus
- itsestä ja opinnoista kertominen, CV
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen monikulttuurisessa Suomessa
 - kielen ja kulttuurin merkitys Suomessa ja Pohjoismaissa
 - Pohjoismainen yhteistyö

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon verhoilun osaamisalan, verhoilija, pakolisiin tutkinnon osiin: ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia työelämälähtöisiä ja joustavia oppimismenetelmiä ja -ympäristöjä hyödyntäen. Opetuksessa käytettävä oppimisympäristö tukee oppimissisältöjä ja opetusmenetelmiä. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa.

Erilaisia opetusmenetelmiä voivat olla suulliset ja kirjalliset oppimistehtävät, yksilö- ja ryhmätehtävät, yhteistoiminnalliset tehtävät ja projektit.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkatila, monitoimitila, työsalit, työssäoppimispaikka ja erilaiset sähköiset ympäristöt kuten blogi ja verkkokurssi.

Oppimissisältöjä voidaan integroida työelämälähtöisiin oppimisympäristöihin ja työsaliopetukseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammatti-osaamisen näyttöä.

3.1.3. Vieraat kielet 2 osp

- **Osaamistavoitteet ja arviointi**
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa viestiä ja toimia vuorovaikutustilanteissa siten, että hän kykenee harjoittamaan *ammattiaan*
 - työelämätaidot :
tervehdykset, small talk, asiakaspalvelutilanteet, työhön perehdyttäminen, työpaikan esittely
 - työnhaku:
CV, työhakemus, työhaastattelu, itsestä ja opinnoista kertominen
 - opiskelu- ja työpaikan esittely
- osaa käyttää *oman alan* työtehtävissä tarvittavaa vierasta kieltä
 - työelämätaidot:
työselosteet, käyttöohjeet, kestävä kehitys
työprosessin esittely englanniksi, ensiapu, turvallisuusvarusteet, – laitteet ja –säännöt
 - työvälineet ja työympäristö:
työvälineet, materiaalit, työtehtävät, työvaiheet
 - työolot:
työajat, palkkaus, työedut
- osaa hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä
 - tiedonhaku:
materiaalit, tuotteet, palvelut
- osaa toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä
 - työkulttuuri eri maissa
 - kansainväliseen toimintaan hakeutuminen, TOP ulkomailla

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integrointi verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon verhoilun osaamisalan, verhoilija, paikallisiin tutkinnon osiin: ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia työelämälähtöisiä ja joustavia oppimismenetelmiä ja -ympäristöjä hyödyntäen. Opetuksessa käytettävä oppimisympäristö tukee oppimissisältöjä ja opetusmenetelmiä. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa.

Erilaisia opetusmenetelmiä voivat olla suulliset ja kirjalliset oppimistehtävät, yksilö- ja ryhmätehtävät, yhteistoiminnalliset tehtävät ja projektit.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkatila, monitoimitila, työsalit, työssäoppimipaikka ja erilaiset sähköiset opetusympäristöt kuten blogi ja verkkokurssi.

Oppimissisältöjä voidaan integroida työelämälähtöisiin oppimisympäristöihin ja työsaliopeutukseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammatti-osaamisen näyttöä.

3.1.2. Matemaattisluonnontieteellinen osaaminen 9 osp

3.1.2.1. Matematiikka 3 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- osaa peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan ja mittayksiköiden muunnokset *oman alan* ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
 - Peruslaskutoimitukset paperilla laskien
 - Arkielämän prosenttilaskennan perusteet (muutos- ja vertailuprosentti, verotus, alv)
 - Virheprosentti, hukkaprosentti
 - Pituuden, pinta-alan, tilavuuden muunnokset sekä aikamuunnokset
 - Yksikköhinnat
- osaa laskea pinta-aloja ja tilavuuksia
- osaa soveltaa geometriaa *oman alan* tehtävien vaatimassa laajuudessa ja hahmottaa tilaa ja muotoja kolmiulotteisesti
 - Kulmien mittaaminen, kolmion geometriaa tarvittavien kaltevuuksien ja mittojen laskemiseksi.
 - Pythagoraan lauseen soveltaminen
 - Mittakaavan käyttö
 - Materiaalilaskenta (kokonaispinta-ala)
- osaa käyttää sopivia matemaattisia menetelmiä *oman alan* ongelmien ratkaisussa
 - Geometrian kaavojen soveltaminen
- osaa arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa
- osaa käyttää matemaattisten ongelmien ratkaisussa apuna laskinta, tietokonetta ja tarvittaessa muita matematiikan apuvälineitä.

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilun osaamisalaan, verhoilija, pakolliseen tutkinnonosaan, verhoilu

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.1.2.2. Fysiikka ja kemia 2 osp

Osaamistavoitteet ja arviointi

Valtakunnalliset tutkinnon perusteet

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija

- osaa soveltaa *oman alan* kannalta keskeisiä fysiikan käsitteitä, ilmiöitä ja lainalaisuuksia
 - Mittaamisen perusteet
 - Tuntee aalto-opin, lämpöopin, mekaniikan ja sähköopin lainalaisuuksia
 - Sähköturvallisuus
 - Energiatehokkuus ja energian säästäminen
 - Tuotteen elinkaari ja kestäväkehitys
- osaa ottaa työssään huomioon *oman alan* kannalta keskeisiä kemian ilmiöitä ja aineiden erityisominaisuuksia
 - Aineiden rakenne ja käyttäytyminen(metallit, seokset, liuottimet)
- osaa säilyttää, käyttää ja hävittää *omalla alalla* tarvittavia aineita.
 - Kemikaalien ja jätteiden turvallinen käsittely, säilytys ja hävittäminen
 - Kemikaalien varoitusmerkit ja käyttöturvallisuustiedotteet
 - Ympäristömerkit

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilun osaamisalaan, verhoilija, pakolliseen tutkinnonosaan, verhoilu

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio ja työssäoppimispaiikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla (voi olla osana ammattiosaamisen näyttöä).

3.1.2.3 Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen 1osp

- **Osaamistavoitteet ja arviointi**
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintäteknikan sovelluksia ja hyödyntää niiden käyttöön tarkoitettuja ohjeita ja oppaita
 - Salpauksen sähköiset palvelut esimerkiksi koulutuskeskuksen sivujen käyttö, pakki, ressu
 - oppimisympäristöt Salpauksessa: moodle, sähköposti, selainohjelmat
- osaa suojata verkkoidentiteettiään ja yksityisyyttään
 - selaimen historiatietojen poistaminen
 - salasanojen käyttö

- sosiaalisen median käyttö
- osaa toimia tekijänoikeus-, tietoturva- ja tietosuojaohjeiden ja -määräysten mukaisesti
 - oman materiaalin oikeudet
 - muiden tuottaman materiaalin hyödyntäminen vs. plagiointi
 - pankkiasiointi
 - palomuurit ja virustorjunta
- osaa tiedostojen eri säilytys- ja lähetysmuodot.
 - tiedostomuodon valinta ja vaihtaminen esimerkiksi .docx, .pdf
 - liitetiedoston lähettäminen
 - tiedostojen pakkaaminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integrointi verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon verhoilun osaamisalan, verhoilija, pakkolisiin tutkinnon osiin: ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi ja oppimispäiväkirja.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.1.3. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp

3.1.3.1. Yhteiskuntataidot 1 osp

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa toimia kansalaisena ja osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon
 - kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet Suomessa: Ikärajat, vaalit, perusoikeudet, päätöksenteko, turvallisuus,
- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen
 - yhdenvertaisuus, oikeusjärjestelmä
- osaa suunnitella ja hoitaa omaa talouttaan sekä arvioida siihen liittyviä riskejä
 - työvoimatoimisto, opiskelijan tuet, verotus, oman talouden hallinta
- hyödyntää sosiaalista mediaa aktiivisen osallistumisen keinona
 - sosiaalisen median käyttö tiedonhaussa ja vertailussa
- osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia palveluja ja toimia kuluttajana
 - yhteiskunnan palvelujen käyttäminen tarvittaessa

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon ammatillisiin pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella
- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista
- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- ✓ Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä
- ✓ itsearviointi

3.1.3.2. Työelämätaidot 1 osp

Oppimistavoitteet, 1 osp

Opiskelija

- osaa hakea itsellensä työpaikkaa
 - hakee itsellensä työssäoppimistyöpaikkaa tai työpaikkaa ja saa sen
- osaa kuvata työehtosopimusjärjestelmää sekä tuntee työlainsäädäntöä ja tietää työsopimuksen keskeiset asiat
 - työsopimusjärjestelmään perehtyminen ja laillisen työsopimuksen tunnistaminen
- osaa perehtyä työpaikan toimintaan ja työtehtäviin sekä huolehtia työturvallisuudesta
 - tuntee yrityksen organisaation ja toimintamallit
 - huolehtii omasta ja työympäristönsä työturvallisuudesta ja siisteydestä
- osaa työskennellä työpaikassa ja kehittää osaamistaan
 - tekee työt sovitusti ja laadukkaasti

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon ammatillisiin pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu

Ohjaussuunnitelma

- Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Se voidaan suorittaa ATK-luokassa, teorialuokassa sekä vieraillemalla eri kohteissa koulun sisällä tai koulun ulkopuolella
- Opetus ja ohjausmenetelminä käytetään mm. projektioppimista, pelejä, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja sekä erilaista yhteistoiminnallista oppimista
- Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Osaamisen arviointi

- ✓ Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä
- ✓ itsearviointi

3.1.3.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta 1 osp

- **Osaamistavoitteet ja arviointi**
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 1 osp

Opiskelija

- osaa arvioida ja tunnistaa oman osaamisensa ja omat vahvuutensa
- osaa ideoida omaa liikeideaa ja sen kehittämismahdollisuuksia
 - oman liikeidean luominen
- osaa arvioida mahdollisuuksiaan ryhtyä yrittäjäksi
 - realististen mahdollisuuksien selvittäminen sekä ympäristön että oman itsensä kohdalta
- osaa selvittää omia ammatillisia verkostoja
 - oman ammattialan verkostojen tunteminen
- osaa tunnistaa kannattavan liiketoiminnan periaatteet
 - kannattavan liiketoiminnan mittarit ja perusteet
- osaa arvioida oman yrittäjyyden ja oman yritystoiminnan merkitystä omalle hyvinvoinnilleen ja Suomen kansantaloudelle
 - kansantalouden kiertokulku
 -

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilun osaamisalan, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen, ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida työn opetukseen ja työssäoppimiseen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa muun muassa verkkoalustalla tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla muun muassa luokkahuone, työsalit, verkkokurssi, blogi, harjoitusyritys, osuuskunta ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan erilaisilla suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla, jotka voivat olla osana ammattiosaamisen näyttöä.

3.1.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto, 2 osp

- Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa laatia itselle terveellisiä elämäntapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman ja toimia sen mukaisesti, osaa edistää ja ylläpitää opiskelu-, toiminta- ja työkykyään
 - osallistuu alkutesteihin ja – haastatteluun sekä pitää elämäntapapäiväkirjaa ja tekee niiden tulosten perusteella henkilökohtaisen hyvinvointisuunnitelman, jota päivitetään säännöllisesti
 - huomioi liikunnan toteutuksessa verhoilijan/sisustajan työn vaatimukset (esim. istumatyö, työasennot)
- osaa ottaa huomioon ravitsemuksen merkityksen terveydelle sekä tupakoinnin ja päihteiden haittavaikutukset
 - pitää TOP-jaksolla ravintopäiväkirjaa ja tekee sen pohjalta omien ravintotottumustensa arvion ja kehittämissuunnitelman
 - hakee tietoa tupakoinnin ja päihteiden terveysvaikutuksista ja pyrkii edistämään terveyttään hakemansa tiedon pohjalta
- osaa kuvata mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen ihmisen hyvinvoinnille
 - perehtyy tärkeimpiin ihmissuhteiden, mielenterveyden ja seksuaaliterveyden välisiin yhteyksiin
- osaa edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia
 - osallistuu oppilaitoksessa järjestettäviin teemapäiviin, SAKU-toimintaan sekä oppilaitoksen muuhun hyvinvointitoimintaan osallistujana ja/tai suunnittelijana ja järjestäjänä
- osaa kehittää toimintatapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyttä
 - tekee TOP-jaksolla oman alansa toimintatapojen ja toimintaympäristön turvallisuuskartoituksen
- osaa toimia turvallisesti ja ergonomisesti, ehkäistä tapaturmia, toimia ensiaputilanteissa sekä hakea apua.

- noudattaa oppilaitoksen ja työpaikan työturvallisuusohjeita ja harjoittelee sekä käyttää työn fyysistä sekä psyykkistä kuormitusta vähentäviä työtapoja
- hallitsee oman alansa ja yleiset ensiaputaidot

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan suullisilla ja kirjallisilla tehtävillä mm. hyvinvointisuunnitelma, ravintopäiväkirja, ja käytännön toiminnalla liikunnassa, harrastustoiminnassa ja työssäoppimisessa.

Liikunnan ja terveystiedon osaamispisteitä voidaan sisällyttää TYKY-passin opintoihin.

Osaamisen arviointi

Osaaminen arvioidaan kirjallisten ja suullisten tehtävien sekä käytännön liikunta-, harrastus- ja työssäoppimistoiminnan perusteella.

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaamisen näytöt voidaan antaa kontaktiopetuksessa, verkkoympäristöissä tai mahdollisuuksien mukaan mobiilisovelluksilla.

Osaamisen arvioi ainetta opettava/-t opettaja/-t tarvittaessa yhteistyössä työssäoppimisjakson työnohjaajan ja työssäoppimisjaksoa ohjaavan opettajan kanssa.

3.1.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7osp

3.1.4.1. Kulttuurien tuntemus, 3 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita noudattaen ja edistää omalta osaltaan tasa-arvoa ja kaikkien yhdenvertaista kohtelua
 - toimii eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa
- osaa tervehtiä, vastaanottaa vieraita ja keskustella heidän kanssaan osaa toimia, käyttäytyä ja pukeutua tilanteen mukaisesti ja työ kulttuurin edellyttämällä tavalla
 - osaa ottaa huomioon toiminnassaan sopivuuden rajat sekä miesten ja naisten erilaiset roolit, pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyvät ohjeet ja myös kirjoittamattomat säännöt ja menettelytavat
- osaa tunnistaa eri kulttuurien peruspiirteitä ja kulttuurista monimuotoisuutta rakennusosalalla

- esittelee toisten kulttuurien edustajille maansa yleisiä kulttuuripiirteitä, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä ja rakennuskulttuuria
- osaa ottaa huomioon eri kulttuuriryhmien keskeiset traditiot ja niiden vaikutukset toimintaan rakennusallalla
 - tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä, -hierarkiassa ja työhön liittyvässä suhdetoiminnassa ja käyttäytyy asiallisesti tavallisissa työpaikalla esiin tulevissa tilanteissa, erityisesti asiakaspalvelussa
- osaa välittää alansa historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailla niitä muiden kulttuurien piirteisiin
 - pohtii eri maiden tulkintoja historiallisista tapahtumista ja suhteuttaa kotiseutunsa ja maansa merkittäviä tapahtumia ja aikakausia naapurimaiden ja maailman historiaan

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu pakollisiin ammatillisiin tutkinnon osiin.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunneista voidaan integroida mm. työssäoppimisjaksoille, mahdollisesti ulkomailla tapahtuvan työssäoppimisen aikana. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkkoalustalla tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsali, verkkokurssi, blogi ja työssäoppimispaikka, erilaiset tapahtumat kuten näyttelyt, elokuvat, yhteiset monikulttuuriset tilaisuudet.

Osaamisen arviointi

- opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- osallistuminen erilaisiin monikulttuurisiin tilaisuuksiin ja raportointi niistä
- omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa laatia itselle terveellisiä elämäntapoja, työkykyä ja liikuntaa edistävän suunnitelman ja toimia sen mukaisesti, osaa edistää ja ylläpitää opiskelu-, toiminta- ja työkykyään
 - osallistuu alkutesteihin ja – haastatteluun sekä pitää elämäntapapäiväkirjaa ja tekee niiden tulosten perusteella henkilökohtaisen hyvinvointisuunnitelman, jota päivitetään säännöllisesti
 - huomioi liikunnan toteutuksessa verhoilijan/sisustajan työn vaatimukset (esim. istumatyö, työasennot)
- osaa ottaa huomioon ravitsemuksen merkityksen terveydelle sekä tupakoinnin ja päihhteiden haittavaikutukset
 - pitää TOP-jaksolla ravintopäiväkirjaa ja tekee sen pohjalta omien ravintotottumustensa arvion ja kehittämissuunnitelman

- hakee tietoa tupakoinnin ja päihteiden terveysvaikutuksista ja pyrkii edistämään terveyttään hakemansa tiedon pohjalta
- osaa kuvata mielenterveyden, seksuaaliterveyden ja ihmissuhteiden merkityksen ihmisen hyvinvoinnille
 - perehtyy tärkeimpiin ihmissuhteiden, mielenterveyden ja seksuaaliterveyden välisiin yhteyksiin
- osaa edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia
 - osallistuu oppilaitoksessa järjestettäviin teemapäiviin, SAKU-toimintaan sekä oppilaitoksen muuhun hyvinvointitoimintaan osallistujana ja/tai suunnittelijana ja järjestäjänä
- osaa kehittää toimintatapojaan ja toimintaympäristönsä turvallisuutta ja terveellisyttä
 - tekee TOP-jaksolla oman alansa toimintatapojen ja toimintaympäristön turvallisuuskartoituksen
- osaa toimia turvallisesti ja ergonomisesti, ehkäistä tapaturmia, toimia ensiaputilanteissa sekä hakea apua.
 - noudattaa oppilaitoksen ja työpaikan työturvallisuusohjeita ja harjoittelee sekä käyttää työn fyysistä sekä psyykkistä kuormitusta vähentäviä työtapoja
 - hallitsee oman alansa ja yleiset ensiaputaidot

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan suullisilla ja kirjallisilla tehtävillä mm. hyvinvointisuunnitelma, ravintopäiväkirja, ja käytännön toiminnalla liikunnassa, harrastustoiminnassa ja työssäoppimisessa.

Liikunnan ja terveystiedon osaamispisteitä voidaan sisällyttää TYKY-passin opintoihin.

Osaamisen arviointi

Osaaminen arvioidaan kirjallisten ja suullisten tehtävien sekä käytännön liikunta-, harrastus- ja työssäoppimistoiminnan perusteella.

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaamisen näytöt voidaan antaa kontaktiopetuksessa, verkkoympäristöissä tai mahdollisuuksien mukaan mobiilisovelluksilla.

Osaamisen arvioi ainetta opettava/-t opettaja/-t tarvittaessa yhteistyössä työssäoppimisjakson työnohjaajan ja työssäoppimisjaksoa ohjaavan opettajan kanssa.

3.1.4.2 Taide ja kulttuuri 3 osp

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa tunnistaa taiteen ja kulttuurin eri ilmenemismuotoja ja osaa hyödyntää niitä
- ymmärtää taiteen- ja kulttuurin merkityksen
- tuntee puualan historiaa, perinteitä ja muuttuneita käytäntöjä sekä vertailee niitä muiden kulttuurien piirteisiin
- tunnistaa eri kulttuurien välisiä eroja työpaikkakäyttäytymisessä
- hyväksyy erilaisuutta ja toimii suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon lisäämiseksi omassa työskentely-ympäristössään
- osaa tutkia, ilmaista ja tulkita kulttuurista todellisuutta (esimerkiksi musiikin, teatterin, kirjallisuuden, median, tanssin, kuvataiteen tai käsityön keinoin)
- on tietoinen taidehistorian suuntaviivoista
- osallistuu taide- ja kulttuuritapahtumiin, osaa antaa niistä asiallista ja kriittistä palautetta
- tulkitsee muiden tekemiä eri taiteenalojen teoksia esim. taidenäyttelyissä
- valmistaa omia tuotoksia eri tekniikoilla osoittaen omaa ideointikykyä
- osaa arvioida ja soveltaa monimuotoista suomalaista kulttuuriperintöä ja oman alansa vaikiintuneita käytäntöjä.
- tuntee puualan käsityöperinteen
- hakee tietoa puualan ajankohtaisista suuntauksista ymmärtäen sen vaikutukset elinympäristön viihtyisyyteen
- osaa noudattaa kulttuurisesti kestävästä kehityksen periaatteita ja ymmärtää valintojensa kulttuuriset vaikutukset.
- arvostaa ja vaalii kulttuuriperintöä, huolehtii ympäristön siisteydestä
- osaa kehittää taiteelle ominaisten esittämisen tapojen ja materiaalien, oman ilmaisun, suunnitteluprosessien, palvelu- ja tuotemuotoilun ja estetiikan tuntemustaan puualalla ja soveltaa hankkimaansa taiteen ja kulttuurin osaamistaan omassa työssään.
- suunnittelee puualan jonkin työvaiheen yksityiskohtan kuvallisesti ja kirjallisesti
- osallistuu eri yhteistyökumppaneiden kanssa oppilaitoksen ulkopuolella järjestettävien tapahtumien järjestämiseen mahdollisuuksien mukaan, esim. Saku-kulttuurikilpailut

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Osa tunteista voidaan integroida mm. yrityskäynteihin. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla.

Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, työsal, verkkokurssi, blogi ja työssä-oppimispaikka.

Osaamisen arviointi

- opiskelijan osallistuminen ryhmäkeskusteluihin
- osallistuminen kulttuuritapahtumiin ja raportointi niistä
- omat kirjalliset ja kuvalliset tuotokset annetuista aiheista
- osallistuminen palautekeskusteluun ja itsearviointiin

3.1.4.3. Etiikka 3 osp (kurssi 1)

- **Osaamistavoitteet ja arviointi**
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- arvot, elämäkatsomukset
 - omat valinnat ja niiden perustelu
 - valintojen seurausten arviointi
 - arvovalintojen pohjalta oman elämän pohdinta
- normit
 - normiristiriitojen käsittely
- tiedonhankina ammattieettisistä peruskysymyksistä
 - ammattialan ongelmatilanteiden tunnistaminen, käsitteleminen
 - näkemysten esittäminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.1.4.4. Psykologia 3 osp (kurssi 1)

- **Osaamistavoitteet ja arviointi**
[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet 3 osp

Opiskelija

- osaa hahmottaa sen, mitä psykologia on
 - psykologia moniulotteisena tieteenalana, eri tutkimussuunnista
- tietää psykologian erilaisista tutkimusmenetelmistä ja –alueista
 - tutkimusmenetelmiä
 - tutkimusalueita
- tietää ikäkausipsykologiasta
 - painotus: murrosikä, varhainen aikuisuus
- saa tietoa persoonallisuuspiirteiden ja temperamenttipiirteiden määräytymisestä
 - persoonallisuuspiirteet ja temperamenttipiirteet
 - persoonallisuuspiirteiden vaikutus omaan elämään
 - temperamenttipiirteiden vaikutus omaan elämään
- oppii hahmottamaan oman käyttäytymisen perustana olevia tekijöitä
 - oma käyttäytyminen

Integrointi ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan erilaisia oppimisympäristöjä ja -menetelmiä hyödyntäen. Oppimista voidaan ohjata tarvittaessa verkossa tai mobiileilla. Erilaisia oppimisympäristöjä voivat olla luokkahuone, verkkokurssi, portfolio, oppimispäiväkirja ja työssäoppimispaikka.

Osaamisen arviointi

Osaaminen osoitetaan suullisilla ja kirjallisilla suorituksilla.

3.1.4.5. Ympäristöosaaminen 1, 1osp

- Osaamistavoitteet ja arviointi

[Valtakunnalliset tutkinnon perusteet](#)

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- osaa noudattaa ympäristölainsäädäntöä sekä toimia verhoilualan laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmien ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
 - verhoilualalla, käytössä olevien laatu, ympäristö ja turvallisuusjärjestelmien perustuntemus.
 - Kestävän kehityksen periaatteiden perusymmärrys
- hallitsee ammattitaidon kannalta keskeisten tuotteiden elinkaaren

- Elinkaariajattelun perusymmärrys
- osaa toimia luonnon monimuotoisuuden säilyttäen
 - Ymmärtää mitä tarkoittaa luonnon monimuotoisuus.
- osaa sopeutua ilmastonmuutokseen työ- ja toimintatapavalinnoilla
 - Ilmastonmuutoksen perusteet.
- osaa edistää energia- ja materiaalitehokkuutta ja ehkäisee jätteiden syntyä
 - Työvälineiden ja materiaalien energia-, kierrätys- ja materiaaliystävällinen valitseminen.
- osaa omassa toiminnassaan ottaa huomioon mahdolliset ympäristövaikutukset, kuten päästöt ilmaan, veteen tai maaperään
 - verhoilualan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja niiden huomiointi työtehtävissä.
- osaa lajitella jätteet ja hyödyntää kierrätyksen mahdollisuudet verhoilualalla.
 - Tuntee oman alan tuotteiden ja materiaalien uusiokäytön perusteet.

Integroitu seuraaviin ammatillisiin tutkinnon osiin

Integroitu verhoilu- ja sisustusalan perustutkinnon, verhoilija, pakollisiin tutkinnon osiin, ompelu, pehmustaminen ja verhoilu.

Ohjaussuunnitelma

Tämän tutkinnon osan osa-alueen opetus toteutetaan pääsääntöisesti erillisinä ympäristöosaamisen kursseina. Tutkinnon osan osa-alueen osaaminen hankitaan kontaktiopetuksella, sekä suullisilla, kirjallisilla ja verkkopohjaisilla tehtävillä.

Osaamisen arviointi

Osaaminen arvioidaan kirjallisten ja suullisten tehtävien perusteella.

Tämän tutkinnon osan osa-alueen osaamisen näytöt voidaan antaa kontaktiopetuksessa, verkkoympäristöissä tai mahdollisuuksien mukaan mobiilisovelluksilla.

Osaamisen arvioi ainetta opettava/-t opettaja/-t.

3.2 Valinnaiset yhteiset tutkinnot osat (16 osp)

3.2.1 Tutkinnon osan nimi (esim. viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen 11 osp) Tähän kirjoitetaan tutkinnon osan osa-alue (esim. äidinkieli 3 osp)

Osaamistavoitteet

koulutuksen järjestäjä laatii osana opetussuunnitelmatyötä

Arviointi

koulutuksen järjestäjä laatii arvioinnin kohteet ja arviointikriteerit. Arvioinnin kohteet ovat samalla keskeinen sisältö.

Oppimistavoitteet

tässä kohtaa tutkinnon osan osa-alueen osaamistavoitteet ja sisältö avataan esim. osaamiskarttana, työanalyysinä, työtehtävinä, riippumatta siitä, missä oppimisympäristössä opiskelija oppii ko. tutkinnon osan.

Oppimistavoitteet ja ohjaussuunnitelma

kirjaa tähän, missä oppimisympäristöissä tämän tutkinnon osan osaaminen todennäköisesti hankitaan

menetelmät (mm. projektioppiminen, pelit, simulaatiot, luennot, itseoppiminen, verkko-oppiminen, työssäoppiminen, portfolio, oppimispäiväkirja, yhteistoiminnallinen oppiminen)

kirjaa myös, miten toteutetaan esim. oppimisen ohjaaminen verkossa tai mobiileilla

Osaamisen arviointi

Tähän kirjoitetaan, miten osaaminen arvioidaan

4. TUTKINTOKOHTAISET TERVEYDENTILAVAATIMUKSET

(määräys 91/011/2014)

5. LIITTEET

Liite 1 Polkujen kuvaus

Liite 2a Moduulisuunnitelma 3v

Liite 2b Moduulisuunnitelma 2v

Liite 3 Näyttöjen toteutussuunnitelma

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto, verhoilijan osaamisala, verhoilija 180 osp

Liite 1

Pakolliset ammatilliset 85 osp																		Yhteiset tutkinnon osat 35 osp						Vapaasti valittavat 10 osp		Valinnaiset tutkinnon osat 50 osp																											
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120	125	130	135	140	145	150	155	160	165	170	175	180																		
Verhoilu 40 osp																		Pehmustaminen 25 osp						Ompelu 20 osp						Yhteiset Tutkinnon osat 19 osp						Yhteiset tutkinnon osat 16 osp						Vapaasti valittavat 10 osp		Valinnaiset tutkinnon osat 50 osp									
Verhoilija Teollinen																																						Teollinen verhoilu 35 osp						Kalustoverhoilu tai Yrityskohtainen huonekaluverhoilu (työssäoppien) 15 osp									
Verhoilija Perinteinen																																						Perinteinen verhoilu 35 osp						Yrityskohtainen huonekaluverhoilu (työssäoppien) 15 osp									
Verhoilija Ajoneuvo																																						Ajoneuvoverhoilu 35 osp						Ajoneuvoverhoilun erikoistyöt (työssäoppien) 15 osp									
Jatko-opintopolku Kieliä, matematiikkaa, fysiikkaa ja kemiaa sekä väyläopintoja ja pääsykoevalmennusta																																						Matematiikka, fysiikka ja kemia						Matematiikka, fysiikka ja kemia		Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu 35 osp						Tutkinnon osat ammatillisista perustutkinnoista 15 osp	
Yrittäjyyspolku NY-toiminta																																						Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu 35 osp						Yritystoiminnan suunnittelu tai yrityksessä toimiminen 15 osp									
Verhoilijan kansainvälisyyspolku Valinnaiset kieliopinnot ja työssäoppimisjaksot/jaksot ulkomailla																																						Kieli- ja kulttuuriopinnot 16 osp						Kieli- ja kulttuuriopinnot 10 osp		Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu 35 osp						Tutkinnon osat ammatillisista perustutkinnoista 15 osp	
Verhoilijan työelämäpolku Laajennettu työssäoppiminen, esim. osa opinnoista oppisopimuksella																																						Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu 35 osp						Kalustoverhoilu tai Yrityskohtainen huonekaluverhoilu tai Ajoneuvoverhoilun erikoistyöt 15 osp									

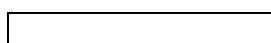
■ Pakolliset ammatilliset
 ■ Valinnaiset
 ■ Paikallisesti tarjottavat
 ■ Vapaasti valittavat
 ■ Yhteiset tutkinnon osat

Moduulisuunnitelma kolmen vuoden toteutukselle

Vuosi	Jakso I	Jakso II	Jakso III	Jakso IV
1	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu
	Yhteiset tutkin- non osat	Yhteiset tutkin- non osat	Yhteiset tutkin- non osat	
2	Verhoilu	Yhteiset tutkin- non osat	Yhteiset tutkin- non osat	Verhoilu Valinnaiset tut- kinnon osat Teollinen Verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu
		Verhoilu Ompelu	Verhoilu Ompelu	
3	Vapaasti valitta- vat tutkinnonosat	Valinnaiset tut- kinnon osat Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu	Valinnaiset tut- kinnon osat Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu	Valinnaiset tut- kinnon osat Kalustoverhoilu tai Yrityskohtainen huonekaluverhoilu tai Ajoneuvoverhoilun erikoistyöt
	Yhteiset tutkin- non osat			

Työssäoppiminen

Oppilaitos

Yhteiset tutkinnon osat

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto

Verhoilijan osaamisala

Verhoilija

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

Moduulisuunnitelma kahden vuoden toteutukselle

Vuosi	Jakso I	Jakso II	Jakso III	Jakso IV
1	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu	Verhoilu Pehmustaminen Ompelu
	Yhteiset tutkin- non osat			
2	Verhoilu	Valinnaiset tut- kinnon osat Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu	Valinnaiset tut- kinnon osat Teollinen verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu	Verhoilu Valinnaiset tut- kinnon osat Teollinen Verhoilu tai Perinteinen verhoilu tai Ajoneuvoverhoilu

Työssäoppiminen

Oppilaitos

Yhteiset tutkinnon osat

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto

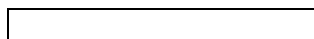
Verhoilijan osaamisala

Verhoilija

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)

Ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamissuunnitelma

Tutkinnon osa	osp	Ammattiosaamisen näytön kuvaus	Tavoiteajankohta	Kesto
Pakolliset tutkinnon osat 85 osp				
Ompelu	20 osp	Ympärikappaisen tyynyn sekä tuolin irtopäällisen ompelu	3. vuosi II jakso	2-5 pv
Pehmustaminen	25 osp	Huonekalujen pehmustustyöt	2. vuosi I jakso	1-2 vk
Verhoilu	40 osp	Verhoomon erilaisissa työtehtävissä toimiminen.	2. vuosi IV jakso	1 kk
Valinnaiset tutkinnon osat 50 osp				
Teollinen Verhoilu	35 osp	Huonekalujen verhoilun työvaiheiden suorittaminen	3. vuosi III jakso	1 kk
Kalustoverhoilu	15 osp	Verhoiltavan huonekalun työvaiheiden suunnittelu ja suorittaminen.	3. vuosi IV jakso	1 kk
Perinteinen verhoilu	35 osp	Perinteisen verhoilun valmistus huonekaluun.	3. vuosi III jakso	1 kk
Yrityskohtainen huonekaluverhoilu	15 osp	Yritykselle tyypillisten verhoilutöiden tekeminen.	3. vuosi IV jakso	1 kk
Ajoneuvoverhoilu	35 osp	Ajoneuvon istuinpenkin verhoilu	3. vuosi III jakso	1 kk
Ajoneuvoverhoilun erikoistyöt	15 osp	Erikoistekniikalla päällystetyn ajoneuvon istuimen valmistaminen.	3. vuosi IV jakso	1 kk
Yritystoiminnan suunnittelu	15 osp	Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen (www.uusyrityskeskus.fi)	3. vuosi IV jakso	1 kk
Yrityksessä toimiminen	15 osp	Liiketoimintaidean jalostaminen liiketoimintasuunnitelmaksi, yritystoiminnan käynnistäminen ja lopettaminen	3. vuosi IV jakso	1 kk
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	5 osp	Näytön antaja toimii alan työtehtävissä, kehittäen yrityksen toimintaa ja omaa osaamistaan. Näytön antaja ohjaa oman toiminnan ohessa muita alan toimijoita tai opiskelijoita.	3. vuosi IV jakso	1 kk
Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp				
Valinnainen tutkinnon osa	10 osp	Tutkinnon osan mukaan	3. vuosi I jakso	1-2 vk

Työssäoppimispaikka

Oppilaitos

Salpauksen työelämälähtöinen
oppimisympäristö (projekti,
liiketoimintayksikkö, harjoitusyritys tai
osuuskunta)

Verhoilu- ja sisustusalan perustutkinto

Verhoilijan osaamisala

Verhoilija

Valtakunnallinen voimaantulopäivä 1.8.2015 (Opetushallitus) huomioiden Opetushallituksen määräys yhteisiä tutkinnon osia koskevien lukiokurssien vastaavuuksien poistamisesta (voimassa 1.8.2016 alkaen)